

Història d'una porta

El senyor Utterson era un home alt i prim, d'aspecte seriós —mai no se li il·luminava la cara amb un somriure—; fred, tímid i escàs de conversa perquè li costava expressar els seus sentiments; trist, melancòlic i, malgrat tot això, simpàtic i cordial. Quan es reunia amb els seus amics i el vi era del seu grat, un punt eminentment humà relluïa en els seus ulls, quelcom que mai no arribava a manifestar-se en les seves paraules, però sí en els seus eloqüents silencis durant la sobretaula i, amb més força i freqüència, en els seus actes de cada dia. Era auster amb ell mateix; quan es trobava sol, bevia ginebra per evitar aficionar-se massa als bons vins. També li agradava el teatre, encara que no n'havia trepitjat cap des de feia vint anys.

Era advocat de professió i potser per això mateix es mostrava tolerant amb els altres, i fins i tot admirava, amb un cert grau d'enveja, el valor que tenien alguns per cometre malifetes. Per això s'inclinava més vers la comprensió que no pas vers la con-

demna: «No censuro l'heretgia de Caïn»,¹ solia dir amb ironia; «que cadascú se'n vagi al diable pel camí que triï». Gràcies a aquest tret del seu caràcter, tenia la sort de gaudir de bona relació amb els seus coneguts i de ser l'última amistat honorable d'aquells que decidien deixar anar les seves vides pel mal camí, als quals, quan el visitaven, mai no va rebre amb una ombra de retret en el seu tracte.

Sens dubte, per a ell era fàcil portar-se així, ja que era generós i benèvol. És propi de l'home modest acceptar el cercle d'amics que li brinda l'atzar, i això era el que li passava a l'advocat. Els seus amics eren els seus parents o aquells a qui havia conegut al llarg dels anys. Els seus afectes creixien com l'heura amb el temps i no necessitaven cap raó per mantenir-se. Això podia explicar els llaços que l'unien al senyor Richard Enfield, un parent llunyà i una persona molt coneguda a la ciutat. Per a molts resultava un enigma què podien tenir tots dos en comú. Els que els veien passejar el diumenge al matí, amb semblant avorrit i sense intercanviar ni una paraula, pensaven en el que haurien donat per trobar-se amb algun amic. Els dos homes, però, seguien el seu camí i consideraven aquesta excursió la joia de cada setmana, fins al punt de desatendre no solament altres oportunitats de diversió, sinó també altres afers per tal de gaudir de la seva mútua companyia.

Un dia, mentre passejaven, van arribar per casualitat a un carrer d'un dels barris més concorreguts de Londres. El carrer era curt, i molt tranquil el diumenge, però sorollós els altres dies de la setmana. Els habitants d'aquesta zona tenien un bon nivell de vida i gaudien gastant els diners que els sobraven en les monades que oferien els aparadors de les botigues. I fins i tot el

¹ Caïn: personatge bíblic, fill d'Adam i Eva, que va matar el seu germà per enveja.

diumenge, malgrat que les botigues eren tancades, el carrer relluïa en comparació amb la negror i la brutícia dels altres carrers del seu voltant, ja que les portes eren pintades, els panys nets i els ornaments de metall brillants, i tot això era atractiu als ulls dels vianants.

La línia de les cases es trencava a l'entrada d'un carreró, i just en aquella cantonada s'alçava un sinistre edifici. Tenia dos pisos d'alçària i tres finestres al primer pis; a la planta baixa s'obria una porta en una paret descolorida i escrostonada, que denotava un clar abandonament per part dels seus habitants. La porta no tenia ni timbre ni picaporta; els rodamons encenien els llumins en els batents de fusta, plens de ranures i osques, i les criatures jugaven assegudes al seu esglaó.

Els nostres amics havien arribat davant la casa i l'Enfield la va assenyalar amb el bastó.

—T'havies fixat mai en aquesta porta? —va preguntar al seu company, que li va dir que sí—. Aquesta porta m'ha quedat gravada al cap per un fet molt estrany.

—De debò? —va dir l'Utterson, amb una lleu alteració de la veu—. I quin és aquest fet?

—Bé, va ser així —va començar a explicar l'Enfield—. Jo tornava a casa cap a les tres de la matinada d'una freda nit d'hivern en què la boira ho cobria tot. Els meus passos em van portar cap a aquest carrer; no es veia res, llevat de la lúgubre claror dels fanals. Tot era buit i hi regnava un silenci total; la gent dormia. El meu estat d'ànim estava sobresaltat i vaig arribar a desitjar la presència d'un policia. De sobte, vaig veure dues figures; l'una era un home petit que caminava ranquejant, encara que a bon pas, i l'altra era una nena d'uns vuit o deu anys, que venia corrent tant com podia des d'una travessia. En arribar a la cantonada, tots dos van xocar, i aquí ve la part hor-

rible de la història: la nena va caure a terra i aquell individu la va trepitjar sense cap mirament i la va deixar allà estesa cridant. En explicar-ho, pot semblar que no va ser res, però veure-ho va resultar terrorífic. Aquell ésser no era un home, semblava un *juggernaut*² infernal. Jo el vaig cridar, el vaig seguir i el vaig agafar pel coll; no va oposar resistència, però sí que em va adreçar una mirada que em va gelar la sang. Vam tornar fins on s'havia format una rotllana de gent al voltant de la nena, entre la qual hi havia la seva família. Aviat va arribar el metge, a qui havien anat a cridar. La va examinar i va assegurar que no tenia res, llevat de l'espant.

»El metge i tots els presents miraven amb repugnància aquell individu, al qual jo retenia, però ell es mostrava tranquil i indiferent. Com que no podíem matar-lo, vam fer el millor que se'ns va ocórrer. Li vam dir que explicariem arreu el que havia passat, que el seu nom se sentiria d'un extrem a l'altre de Londres, i que si tenia alguns amics respectables els perdria. Vam haver d'aguantar les dones, perquè, enceses d'ira, volien abalancar-se damunt seu. L'home estava espantat, alhora que distant i menyspreador, però aguantava el xàfec. Finalment va dir: "Si volen treure profit d'aquest accident, naturalment estic indefens. Qualsevol cavaller desitjaria evitar un escàndol. De manera que diguin-me una quantitat". I, evidentment, que ho vam fer; li vam treure cent lliures per a la família de la nena. Li hauria agradat escapar-se, però la gent no li ho va permetre.

»Finalment es va adreçar a aquesta casa, va treure una clau i hi va entrar. Al cap d'un moment, va sortir amb deu lliures en or i un taló al portador signat per algú que no puc anomenar,

² *Juggernaut*: divinitat hindú gegantesca, la força destructiva de la qual abat i aixafa tots els obstacles que li surten al pas.

i això és un dels punts més sorprenents de la història, ja que es tracta d'una persona molt coneguda a la ciutat, el nom de la qual apareix sovint en els diaris. Com que li vaig mostrar la meva desconfiança davant del fet que lliurés un xec signat per una altra persona, en el mateix to despectiu va assegurar: “Tranquil·litzi's, em quedaré amb vostès fins que el banc obri i el faré efectiu personalment”. Així que el metge, el pare de la nena i jo mateix, juntament amb l'individu en qüestió, vam anar a casa meva i allà vam esperar fins a l'hora d'anar al banc. Vaig lliurar el taló al caixer i li vaig comentar la meva sospita que fos fals, però ell em va contestar que era completament vàlid.

—Caram! —va exclamar l'Utterson—. Quin cas!

—Ja veig que penses el mateix que jo —va dir l'Enfield—, que és un assumpte lleig. Si ningú no vol tenir res a veure amb un individu com aquest, com ha pogut signar, llavors, el xec un cavaller que és l'exemple de l'honradesa i del bon nom? M'imagino que es tracta d'un xantatge i que ha de pagar per algun pecat de joventut. Des d'aleshores, anomeno aquest lloc «la casa del xantatge», encara que aquesta explicació està lluny d'aclarir la qüestió —i es va sumir en les seves cavil·lacions.

—I tu no saps si el que va signar el taló viu aquí? —li va preguntar l'Utterson.

—Un lloc bonic, oi? —va contestar l'Enfield—. No. Em vaig assabentar de la seva adreça i viu a no sé quina plaça.

—I mai no vas preguntar sobre aquesta casa? —va insistir l'Utterson.

—Doncs no. Vaig dubtar a l'hora de fer-ho —va ser la resposta—. Em resulta desagradable fer certes indagacions. Es comença amb una pregunta i la cosa pot rodar i rodar, com una pedra que es llança des del cim d'una muntanya i arrossega pel camí un pobre diable que era tranquil·lament al seu jardí, i el

nom d'una família queda tacat. No, amic. Tinc una regla, i és que, com més fosc és un assumpte, menys preguntes has de fer.

—Bona regla! —va opinar l'advocat.

—Però jo he estudiat la casa pel meu compte —va continuar l'Enfield—. No sembla pas una casa. No hi ha cap altra porta i ningú no hi entra ni en surt per aquesta, excepte de tant en tant l'individu d'aquesta història. Només hi ha tres finestres al primer pis, però sempre són tancades. El que sí que hi ha és una xemeneia, que fumeja contínuament, així que hi ha de viure algú. Hi ha un pati interior, però els edificis que hi donen estan tan apinyats que és difícil dir on comença un i on acaba un altre.

—Et vull fer una pregunta —va apuntar l'advocat—. Saps el nom de l'individu que va trepitjar la nena?

—Sí, es diu Hyde —va contestar l'Enfield.

—Hum! —va fer l'Utterson—. Quin aspecte té?

—Bé! No és fàcil de descriure. Hi ha alguna cosa rara en el seu físic, alguna cosa desagradable; és més, detestable. Mai no he vist un home que em desagradi tant i no sabia dir per què. Deu tenir alguna deformitat, però no puc especificar on. És una persona poc corrent i, no obstant això, em seria impossible assenyalar res que surti del que és comú. No, no, realment no puc descriure'l, i no és per falta de memòria, ja que sembla com si l'estigués veient ara mateix.

—Estàs segur que fa servir una clau? —va tornar a preguntar l'Utterson, després d'uns minuts de silenci.

—Absolutament, estimat amic —va dir amb estupor.

—És clar! —va dir l'Utterson—. Ja sé que la meva pregunta et pot semblar estranya. I si no t'he demanat abans que em diguis el nom del signant del xec és perquè el conec. Així que, Richard, la teva història no em sorprèn. Però, si en alguna cosa no has estat precís, val més que rectificuis.

—No! He estat completament exacte i m'ho hauries d'haver advertit. L'individu té una clau. És més, no fa ni una setmana que vaig veure com la feia servir.

L'Uttersson va sospirar profundament, però no va dir res més, per la qual cosa el seu jove acompanyant va concloure:

—No te n'hauria d'haver dit res. Mai no aprendré a tenir la boca tancada. Fem el propòsit de no parlar més de l'assumpte.

—Em sembla molt bé —va dir l'advocat—. Tracte fèt, Richard.